

Beleid & Politiek

Wet op de jeugdzorg aangenomen

De Wet op de Jeugdzorg is, na een stemming in de Eerste Kamer, aangenomen. Alleen de VVD heeft tegengestemd. De door het Eerste Kamer lid Soutendijk-Van Appeldoorn C.S. ingediende motie is ook aangenomen, dit wel met steun van de VVD.

"De Kamer verzoekt de regering om binnen twee jaar te rapporteren over de mede door de provincies en grootstedelijke regio's bereikte voortgang in de organisatie en stroomlijning van de Jeugdzorg en over de mede bij de provincies en grootstedelijke regio's opgedane ervaring bij de implementatie van de Wet alsmede over de stand van zaken met betrekking tot de aanpassing van de Wet op de Jeugdzorg ten aanzien van de eenduidige financiering en aansturing, opdat over 4 jaar de beoogde samenhang en doelmatigheid in de Jeugdzorg ook daadwerkelijk is gerealiseerd, en gaat over tot de orde van de dag."

Beantwoording kamervragen pleegzorg

Op 26 april 2004 heeft staatssecretaris Ross-van Dorp van VWS de antwoorden op de vragen van het Kamerlid Kalsbeek (PvdA) over beschikbaarheid van financiële middelen voor pleegzorgvergoedingen aan de Tweede Kamer gestuurd. De antwoorden geven tevens een overzicht van de ontwikkeling van de financiële middelen voor de jeugdzorg voor de komende jaren. Wat betreft de doeluitkeringen aan provincies en grootstedelijke regio's gaat het om een intensivering voor de aanpak van wachtlijsten in de jeugdzorg oplopend van 11,7 miljoen euro in 2004 tot 39,4 miljoen euro vanaf 2007. Voor de verdeling van de middelen voor de aanpak van wachtlijsten in de jeugdzorg over provincies en grootstedelijke regio's is een verdeelsleutel ontwikkeld die uitgaat van een geobjectiverde vraag naar jeugdzorg in relatie tot de huidige (historische) verdeling van de doeluitkering. De antwoorden op de kamervragen staan op www.pleegzorg.nl bij 'actueel'.

Project Pleegzorg 2

Afronding Project Pleegzorg 2

Het Project Pleegzorg 2 is als vervolg op Trillium van start gegaan op 1 augustus 2002 en eindigt op 1 juli 2004. De belangrijkste doelstelling van het project is het verankeren van de verworvenheden van Trillium. Eén van deze verworvenheden betreft de uitwerking van de pleegzorgvisie in de hulpverlenings- en de opvoedingsvariant. Doel was het verder ontwikkelen en voorwaarden creëren voor de implementatie van de hulpverlenings- en opvoedingsvariant. Samen met een landelijke ontwikkelgroep heeft Riet Portengen gewerkt aan een methodiek voor de hulpverleningsvariant. Om deze methodiek bij iedereen onder de aandacht te brengen was er op 30 oktober 2003 een landelijke studiedag. De belangstelling voor deze dag was groot. De opvoedingsvariant was ten tijde van Trillium niet nader uitgewerkt. Trillium benadrukte vooral het belang van een wijziging van de kindbeschermingsmaatregelen om continuïteit voor een kind in de pleegzorg te waarborgen. Bij de start van het Project Pleegzorg 2 werd duidelijk dat er geen herziening van de kindbeschermingsmaatregelen zou komen. Het gedachtegoed van Trillium - het creëren van duidelijkheid voor het pleegkind over zijn toekomst en het waarborgen van de continuïteit van de pleegzorgplaatsing - is verder uitgewerkt in de beschrijving van het primaire proces van de opvoedingsvariant. Om input te krijgen voor de verdere uitwerking van de opvoedingsvariant is het werkveld van de pleegzorg actief betrokken.

Alle instellingen voor pleegzorg hebben deelnemers geleverd voor de regionale kwaliteitskringen. Ook medewerkers van Bureau Jeugdzorg waren regelmatig vertegenwoordigd in de kwaliteitskringen. Medewerkers van het overig zorgaanbod waren vertegenwoordigd in de landelijke kwaliteitskring zorgaanbieders. Daarnaast zijn pleegouders en ouders benaderd om deel te nemen aan een ontwikkelgroep. De beschrijving van het primaire proces is tot stand gekomen door de bijdrage van al deze mensen. Deze beschrijving stelt de instellingen voor pleegzorg in staat om inhoudelijk vorm te geven aan de opvoedingsvariant binnen hun instelling.

Deeltijdpleegzorg was een ander thema binnen het Project Pleegzorg 2. Deeltijdpleegzorg biedt mogelijkheden om flexibel in te spelen op individuele hulpvragen. Het sluit goed aan bij de Wet op de Jeugdzorg waar de vraag van de cliënt centraal staat. Allereerst is er een inventarisatie gemaakt van alle bestaande vormen van deeltijdpleegzorg in Nederland. Vervolgens heeft het onderzoeksbureau van Doornehuiskes en partners onderzoek gedaan naar de tevredenheid van klanten t.a.v. het aanbod deeltijdpleegzorg. Concluderend: het aanbod deeltijdpleegzorg is op dit moment onvoldoende duidelijk. Echter een deugdelijke financiering voor deeltijdpleegzorg is een vereiste om op een professionele manier uitvoering te geven aan deze variant. Dan pas kunnen instellingen voor pleegzorg nieuwe varianten ontwikkelen waarmee ze uitvoering geven aan de vraag van individuele cliënten. Samenwerking met ouders is een derde pijler van het Project Pleegzorg 2 en krijgt vorm in een visiedocument en een congres (zie themakatern).

Na drie jaar Trillium en twee jaar Project Pleegzorg 2 komt er een einde aan de landelijke projecten voor de pleegzorg. Het is nu de taak van de instellingen voor pleegzorg om uitvoering te geven aan de visie van Trillium.

De eindevaluatie van het Project Pleegzorg 2 is bijna gereed. In de PI nieuwsbrief wordt u geïnformeerd wanneer de eindevaluatie opgevraagd kan worden.

Visiedocument ouders in de pleegzorg

Ouders krijgen een steeds prominentere rol in binnen de pleegzorg. De meeste pleegzorginstellingen zijn hard op weg om ouders een duidelijke en actieve plek te geven in het pleegzorgproces. Destijds heeft het bureau van Montfoort, in opdracht van Trillium, onderzoek gedaan naar de positie van ouders in de pleegzorg. De aanbeveling uit dit onderzoek is dat de instellingen voor pleegzorg een visie moeten ontwikkelen op de positie van ouders. Deze visie zou op schrift moeten worden gesteld.

Via de weg van de regionale kwaliteitskringen en de landelijke ontwikkelgroep en kwaliteitskring zorgaanbieders hebben diverse betrokkenen bij de pleegzorg een gezamenlijke visie geformuleerd. De landelijke visiedocumenten van de zorgaanbieders en de Bureaus Jeugdzorg, uitgegeven door de MOgroep, zijn nadrukkelijk meegenomen in het visiedocument van de pleegzorg. Het visiedocument is eind juni 2004 gereed.

Als vervolg op dit visiedocument krijgt de website van Pleegzorg Nederland www.pleegzorg.nl een apart onderdeel voor ouders. Janette Reukers (landelijk voorlichtster pleegzorg bij de MOgroep) voert hierin de regie in opdracht van het Project Pleegzorg 2.

Op 3 juni 2004 vindt het congres 'Ouders in de pleegzorg' plaats. De belangstelling voor dit congres is groot. Veel instellingen voor pleegzorg werken al met ouders en geven hen een plek in het pleegzorgproces. Het is de bedoeling dat sprekers hun visie geven op de rol van ouders in de pleegzorg. Het ochtendgedeelte van het congres bestaat uit diverse lezingen en in de middag is er ruimte voor debat (zie ook themakatern).

Betaalde en faciliterende pleegzorg

Betaalde pleegzorg was geen speerpunt bij de start van het Project Pleegzorg 2, maar is dit wel geworden. De experimenten in Noord-Brabant hebben bijgedragen aan een landelijke discussie over dit onderwerp.

Pleegzorg Nederland, nu onderdeel van de MOgroep, heeft de werkgroep 'Zorg en Arbeid' opgericht. Vanuit deze werkgroep is de opdracht geformuleerd om een landelijke inventarisatie te maken wat betreft faciliterende en betaalde pleegzorg. Deze inventarisatie is uitgevoerd door Jeannette van den Born, projectleider Pleegzorg 2. Uit de inventarisatie blijkt dat er in heel Nederland diverse vormen van betaalde en faciliterende pleegzorg bestaan. Sommige varianten bestaan al enkele jaren en sommige zijn net gestart. Bijna alle instellingen hebben de pleegzorgvariant die zij aanbieden uitvoerig beschreven. De reden voor instellingen om te starten met betaalde pleegzorg zijn nagenoeg hetzelfde: het wordt steeds moeilijker om pleegouders te vinden. Met name voor kinderen met forse gedragsproblemen of kinderen die ouder dan 12 jaar zijn. Verschillen zijn waarneembaar als het gaat om de eisen en criteria die aan pleegouders worden gesteld en wat betreft de betaling en facilitering die pleegouders geboden wordt. De meeste instellingen hebben een beperkte capaciteit voor betaalde of faciliterende pleegzorg. De inzet van deze pleegzorgvarianten staat voor geen van de instellingen ter discussie; allemaal uiten ze de wens om in de toekomst hiervoor meer capaciteit te krijgen. Een groot deel van de instellingen zoekt naar passende manieren om de betaling en facilitering in de pleegzorg vorm te geven. De tekst van de '*Inventarisatie betaalde en faciliterende pleegzorg*' kunt u opvragen bij vandenbent@mogroep.nl

Voortzetten kwaliteitskringen

De regionale kwaliteitskringen waren een onderdeel van Trillium en het Project Pleegzorg 2. Voordeel van deze kringen is de uitwisseling van ervaring en deskundigheid op het gebied van pleegzorg; documenten, begeleidingsplannen, protocollen, etc. werden uitgewisseld. De kwaliteitskringen worden zeer gewaardeerd door de instellingen. De kwaliteitskringen worden in ieder geval voortgezet tot 1 januari 2005. Bekeken wordt of er na deze datum voldoende draagvlak en financiering is om de kwaliteitskringen verder voort te zetten. Het is de bedoeling dat, net als bij Trillium en Project Pleegzorg 2, de kringen een concrete opdracht krijgen ten behoeve van de (landelijke) pleegzorg. Zo kunnen er gezamenlijk producten ontwikkeld worden. De e-mailservice vormt tevens een onderdeel van de kringen. Vragen van deelnemers worden door de voorzitter van de kwaliteitskringen centraal uitgezet per mail onder alle instellingen voor pleegzorg. Op deze manier kan snel informatie worden uitgewisseld.

Linda Steensma heeft haar rol als voorzitter van de kwaliteitskringen anderhalf jaar lang met veel enthousiasme en plezier vervuld. Met ingang 1 juli aanstaande draagt Linda Steensma het voorzitterschap van de kwaliteitskringen over aan Irene Hessel, stafmedewerker bij het centrum voor pleegzorg van Flexus in Rotterdam.

Regionieuws

Pleegzorgvarianten als organisatie- en indelingsprincipe in Rotterdam

Eén van de verworvenheden van Trillium en het Project Pleegzorg 2 is de uitwerking van het onderscheid tussen de hulpverleningsvariant en de opvoedingsvariant. Het Centrum voor Pleegzorg in Rotterdam gaat deze twee varianten hanteren als organisatie- en indelingsprincipe.

Bij een capaciteit van 720 is de nieuwe indeling: 600 plaatsen opvoedingsvariant, 120 plaatsen hulpverleningsvariant. Beide varianten worden straks in twee clusters uitgevoerd. Er is bewust niet gekozen voor een cluster hulpverlening en een cluster opvoeding, omdat dit teveel wisselingen van pleegzorgbegeleiders oplevert als een hulpverleningsvariant toch opvoedingsvariant wordt of vice versa. Het ene cluster gaat zich buigen over de verdere ontwikkeling van de opvoedingsvariant, het andere cluster wordt 'trekker' van de hulpverleningsvariant. De clusters wisselen nieuwe kennis en inzichten onderling uit. Er liggen nog veel vragen die we moeten beantwoorden: hoe gaat voortaan de aanmelding, rekening houdend met de nieuwe Wet op de Jeugdzorg, hoe kunnen we de instroom het beste organiseren, hoe zit het met methodiek, rapportage, registratie en caseload? Wat betekent deze werkwijze voor de werving en voorbereiding van pleegouders? Hoe kunnen pleegzorgbegeleiders het beste toegerust worden, bijvoorbeeld door aanvullende scholing? Inmiddels doen we ook de eerste ervaringen op in het werken met zorgteams. Dit gebeurt vooral bij nieuwe plaatsingen en als er ernstige problemen spelen. Een interne ontwikkelgroep dient als denktank / vraagbaak. En vragen zijn er! Zoals deze: wie bepaalt welke personen er in een zorgteam zitten en hoe doe je dat? Een bijeenkomst met Riet Portengen werkte verhelderend. Werken met zorgteams betekent: serieus zeggenschap geven aan cliënten, niet de hulpverleners, maar de familieleden bepalen wie er in het zorgteam zitten, bijvoorbeeld in een familieberaad. Werken met zorgteams betekent 'een knop omzetten' en dat kost tijd. Opereren in een zorgteam vraagt andere vaardigheden van pleegzorgbegeleiders dan individuele begeleiding. Speciale aandacht is nodig voor kennisontwikkeling en deskundigheidbevordering. Een zorgteam is geen doel op zich; het blijft een middel om betere hulpverlening te bieden. In sommige situaties is het niet handig om een zorgteam te starten, maar het kan vaker dan we denken. We hebben contact met Bureau Jeugdzorg over deze werkwijze. Ook daar is enthousiasme, naast de nodige vragen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Irene Hessel, stafmedewerker, telefoon: 010-2718786 of e-mail: irenehessel@flexus.org

Voorlichting & Werving

Factsheet 2003

Het bureau Landelijke Voorlichting Pleegzorg heeft op basis van de jaarcijfers van de instellingen voor pleegzorg de factsheet pleegzorg voor 2003 geactualiseerd. In 2003 hebben ruim 15.000 kinderen gebruikgemaakt van pleegzorg, zowel voor kortdurende als voor langer durende opvang. Bijna de helft van alle pleegkinderen wordt voor korte duur bij pleegouders geplaatst. Op 1 januari 2003 verbleven in Nederland 9631 kinderen bij pleegouders. In 2003 zijn 5298 nieuwe plaatsingen bij pleegouders gerealiseerd. In de afgelopen jaren is het aantal kinderen dat per jaar gebruik maakt van de pleegzorg fors toegenomen, van 10.000 in 1999 tot ruim 15.000 in 2003. Deze toename komt vooral door een betere toegang tot de jeugdzorg via Bureau Jeugdzorg, het wegwerken van de wachtlijsten bij de Bureaus Jeugdzorg en het verkorten van de verblijfsduur in de pleegzorg. Hierdoor is de druk op de pleegzorg in de afgelopen jaren toegenomen. In 2003 lag de gemiddelde bezetting van de toegekende pleegzorgcapaciteit landelijk boven de 100%. In de loop van 2003 werden steeds meer instellingen voor pleegzorg geconfronteerd met capaciteitsproblemen. Hierdoor ontstonden wachtlijsten, die landelijk zijn opgelopen tot ruim 500 kinderen eind 2003. Voor deze kinderen zijn wel pleegouders te vinden, maar de instellingen voor pleegzorg hebben te weinig geld om die pleegouders te betalen en te begeleiden. De volledige tekst van de factsheet staat op www.pleegzorg.nl bij 'actueel'.

PI is een landelijke nieuwsbrief over actuele ontwikkelingen in de pleegzorg. Het is een gezamenlijke uitgave van Pleegzorg Nederland, het Project Pleegzorg 2, de landelijke beleidsontwikkeling en de landelijke voorlichting pleegzorg; allen onderdeel van de MOgroep. PI wordt gratis verspreid in een oplage van 2650 en verschijnt zes maal per jaar.

Redactieadres
Postbus 19134
3501 DC Utrecht
Telefoon (030) 2983507
E-mail info@pleegzorg.nl

Redactie
Jeannette van den Born, projectleider
project pleegzorg 2
Annemiek Postma, beleidsmedewerker
Pleegzorg Nederland
Janette Reukers, landelijke voorlichter

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.